

Differentiaal Diagnostiek van Dyslexie

Cognitieve analyse
van lezen en spellen

Aanvulling en duiding bij de COTAN-beoordeling

In februari van dit jaar ontvingen wij de COTAN-beoordeling met betrekking tot 3DM. Tegen deze beoordeling hebben wij bezwaar gemaakt. Ons bezwaar is in de COTAN besproken, en heeft in april geleid tot de volgende beoordeling:

Uitgangspunten bij de testconstructie	Goed
Kwaliteit van het testmateriaal	Goed
Kwaliteit van de handleiding	Goed
Normen	Onvoldoende
Betrouwbaarheid	Voldoende
Begripsvaliditeit	Voldoende
Criteriumvaliditeit	Voldoende

De COTAN zegt expliciet dat de beoordeling van de normen niet te wijten is aan de grootte van de normeringsteekproef of de normeringmethode, maar aan:

- het ontbreken van een beschrijving van sommige steekproefkenmerken;
- het ontbreken van normgegevens voor het noorden van het land.

De COTAN staat positief tegenover ons aanbod de aanwezige aanvullende gegevens in een volgende uitgave van de Verantwoording van 3DM op te nemen. Een herbeoordeling kan volgens de procedures van de COTAN echter pas een jaar na de oorspronkelijke beoordeling plaatsvinden. Reden om u als testgebruikers nu al te informeren in deze aanvulling op de steekproefgegevens in de Verantwoording.

Kritiek 1. Aanvullende informatie betreffende de afwijkende steekproef voor 3 taken

De normen voor drie van de negen 3DM-taken (benoemtaak, geheugenspan taak klanken en geheugenspan taak syllabes) berusten op een deel van de totale steekproef. Deze kleinere steekproef is echter nog steeds ruimschoots voldoende groot. Hoewel wij dit expliciet in de Verantwoording vermeldden (pagina 32) namen wij geen aparte beschrijving op van deze kleinere steekproef. De COTAN is van mening dat wij ook de kenmerken van deze kleinere steekproef expliciet dienen te geven. Deze extra beschrijving vindt u nu in onderstaande tabellen 1 en 2.

Tabel 1 Regionale verdeling van steekproef en Nederland voor de kleinere steekproef

Regio	Steekproef		Steekproef*		CBS
	Aantal	%	Aantal	%	%
Noord	0	0.0	0	0.0	10.3
West	629	43.8	735	51.2	46.6
Oost	235	16.4	129	9.0	19.8
Zuid	572	39.8	572	39.8	23.3

* Steekproefverdeling indien Almere bij regio West wordt gerekend.

Tabel 2 Stedelijkheidsverdeling in steekproef en Nederland voor de kleinere steekproef

Stedelijkheidsgraad	Steekproef		CBS
	Aantal	%	%
Sterk tot zeer sterk stedelijk	725	50.5	51.3
Matig tot niet stedelijk	711	49.5	48.7

Kritiek 2. Regionale spreiding steekproef

Er participeerden geen scholen uit regio Noord, die 10.3% van de Nederlandse bevolking representeert (volgens CBS) en twee scholen uit Almere werden door ons bij regio West gerekend, terwijl deze regio volgens de formele demografische indeling van Nederland bij Flevoland en dus regio Oost behoort. De verdeling van stedelijkheid in de 3DM-steekproef wijkt echter in het geheel niet af van de landelijke verdeling en voldoet daarmee wel aan de o.i. belangrijkste demografische invloed op de representativiteit van de steekproeftrekking.

Ontbreken van regio Noord

Het ontbreken van de regio Noord is een feit en wordt expliciet besproken op pagina's 32-34 van de Verantwoording. Wij geven aan dat regio Oost en Zuid niet significant van elkaar verschillen m.b.t. de prestatie op de lees- en spellingindex, maar wel van regio West (zie tabel 3). Onze aanname dat regio Noord zeer waarschijnlijk niet zou verschillen van regio Oost en Zuid is gebaseerd op de verdeling in onze 3DM-steekproef van de prestatie op twee onafhankelijk leestests die voornamelijk in regio Noord en Oost werden gestandaardiseerd (EMT en Klepel). Daar deze verdelingen perfect normaal waren (zie pagina 34 van de Verantwoording), namen wij aan dat regio Noord niet zou afwijken van de wel opgenomen regio's Zuid of Oost.

Tabel 3 Lees- en spellingindex voor de verschillende regio's en Almere

Regio in sectoren	gem.	SD
Zuid	52.9	9.7
Oost	50.6	9.5
West	48.4	9.7
Almere	43.4	9.0

Prestatie Zuid=Oost>West>Almere.

Almere bij regio Oost en niet bij regio West

In de Verantwoording gaven wij als reden voor onze indeling: Almere past qua westelijke ligging, hoge graad van verstedelijking en de voortschrijdende vervlechting met Amsterdamse infrastructuur beter bij regio West. De COTAN houdt de formele demografische indeling van Nederland aan en daarom gaven wij de regionale verdeling van de steekproef, indien Almere bij regio Oost wordt gerekend en indien Almere bij regio West wordt gerekend in de Verantwoording (pagina 33, tabel 10) en hierboven opnieuw voor de kleinere steekproef.

Kritiek 3: Aanvullende informatie betreffende sekse en etniciteit

Hoewel er geen directe gegevens over etniciteit bekend zijn, beschikten we wel over gegevens betreffende de moedertaal van een groot deel der kinderen ($n = 1.149$): 1.099 kinderen hadden Nederlands als moedertaal, 11 een andere taal en 39 waren tweetalig (zo'n 4.4%).

De gegevens m.b.t. de man/vrouw-verdeling in de steekproef wordt in tabel 4 weergegeven. Om te onderzoeken of er substantiële sekseverschillen zijn in prestaties op de 3DM-taken, zijn de T-scores op de 3DM-taken voor mannelijke leerlingen en vrouwelijke leerlingen apart weergegeven in tabel 5. Uit de gegevens blijkt dat mannelijke en vrouwelijke leerlingen vergelijkbaar presteren op de 3DM-taken. Op de meeste taken scoren mannelijke leerlingen iets lager dan vrouwelijke leerlingen, maar het verschil in T-score is meestal niet groter dan 1. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de normen van de 3DM-taken in gelijke mate gelden voor vrouwelijke en mannelijke leerlingen.

Tabel 4 Man/vrouw-verdeling in steekproef

Man/vrouw-verdeling	Steekproef		Kleinere steekproef*	
	Aantal	%	aantal	%
Man	1.147	51.0	712	49.6
Vrouw	1.194	49.0	724	50.4

* Zie Kritiek 1. Aanvullende informatie betreffende de afwijkende steekproef voor 3 taken.

Tabel 5 T-scores op de 3DM-taken voor respectievelijk mannen en vrouwen

	Man		Vrouw	
	gem.	SD	gem.	SD
Leesscore				
Niveau 1	49.8	10.2	50.3	9.8
Niveau 2	49.8	10.1	50.2	9.9
Niveau 3	50.1	10.2	50.1	9.8
Totaal	49.9	10.2	50.2	9.8
Leestaak accuratesse	49.8	10.2	50.2	9.7
Spellingtaak accuratesse				
Niveau 1	49.4	10.2	50.6	9.8
Niveau 2	49.0	10.3	50.9	9.6
Niveau 3	49.3	10.2	50.7	9.6
Totaal	49.2	10.5	51.0	9.8
Spellingtaak snelheid				
Niveau 1	49.3	10.3	50.7	9.7
Niveau 2	49.1	10.1	50.7	9.7
Niveau 3	49.3	10.0	50.6	9.9
Totaal	49.2	10.2	50.6	9.7
Benoemtaak				
Letters	50.1	9.8	49.9	10.2
Cijfers	49.9	10.4	50.1	9.6
Plaatjes	48.8	10.1	51.2	9.8
Totaal	49.4	10.1	50.5	10.0
Foneem deletie taak				
Accuratesse	49.6	9.9	50.4	10.0
Snelheid	49.6	9.8	50.4	10.1
Letter-klank identificatie taak				
Accuratesse	49.0	10.1	50.9	10.0
Snelheid	49.5	10.1	50.4	9.9
Letter-klank discriminatie taak				
Accuratesse	49.5	9.8	50.6	9.8
Snelheid	49.6	10.3	50.4	9.7
Geheugenspan taak klanken accuratesse	50.5	10.2	49.5	9.7
Geheugenspan taak syllabes accuratesse	50.4	10.3	49.4	9.7
Geheugenspan taak non-verbaal accuratesse	50.5	10.2	49.6	9.7
'Basis' reactietijd taak snelheid	50.6	10.2	49.5	9.8
Lees- en spellingindex	49.2	9.8	50.8	10.1